

Nr 329.

Av herr **Holmbäck**, om grundlagsändring i syfte att minska riksdagsarbetets forcering vid slutet av riksdagens vårsessioner.

Vid 1951 års riksdag väckte jag en motion (I: 49) angående vissa ändringar i riksdagens arbetsformer. I motionen behandlades frågor om tiden för avslutningen av vårsessionen, om tiden för avlämnandet av motioner, om friare rätt för talmännen än nu att ordna talarlistan vid remissdebatten m. m. På en punkt avseende en formell revision av 70 § riksdagsordningen föranledde motionen beslut om vilandeförklaring av förslag till grundlagsändring men i det väsentliga avstyrktes den av konstitutionsutskottet. Riksdagen följde utskottets utlåtande. Det är icke min avsikt att i år återkomma med förslag i motionens syfte i vad gäller tiden för avlämnandet av motioner eller beträffande talarlistan vid remissdebatten. Med frågan om tiden för avslutandet av riksdagens vårsession anser jag emellertid att riksdagen redan i år bör syssla på nytt.

I motionen påpekades i detta hänseende att de år 1949 genomförda grundlagsändringarna med avseende på riksdagens arbetsformer, enligt vilka riksdagens vårsession avslutas senast den 31 maj eller också, om höstsession icke skall hållas, den 15 juni, medfört en stark forcering av arbetet i kamrarna under de sista veckorna av maj månad. Med hänsyn härtill föreslogs i motionen att reglerna i 2 § riksdagsordningen om tiden för vårsessionens avslutande skulle ersättas med ett stadgande att utskotten före visst datum, förslagsvis före den 15 maj respektive den 1 juni, skulle avlämna utlåtanden i de ärenden, som remitterats till dem, eller framställning om uppskov med ärendes behandling till höstsessionen eller till nästa riksdag. Därefter skulle kamrarna äga debattera utlåtandena under den tid som vore behövlig, alltså utan att de vore bundna att avsluta prövningen senast på viss dag.

Utskottet förklarade sig dela motionärens uppfattning att forceringen av kammararbetet under vårsessionens två sista veckor icke vore önskvärd. Ett bedömande av sättet på vilket frågan lämpligen borde lösas borde emellertid enligt utskottets uppfattning icke äga rum förrän ytterligare erfarenhet vunnits av 1949 års omorganisation av riksdagens arbetsformer. Då det dessutom funnes andra möjligheter att minska forceringen än som föreslagits i motionen och dylika möjligheter även blivit föremål

för överväganden inom utskottet, avstyrkte detta motionens förslag om reglerande av vårsessionens längd.

Numera har ytterligare ett års erfarenhet vunnits av 1949 års regler. Samtidigt med att fördelarna av att vårsessionen avslutas vid sommarens början fortfarande framstå mycket klart, ha olägenheterna av att riksdagen är bunden att avsluta sitt arbete senast på en viss, på förhand bestämd dag visat sig allt tydligare. Två omständigheter åstadkomma dessutom att frågan kommit i ett något annat läge än i fjol.

Uppmärksamheten har numera starkt riktats på önskvärdheten av att söka undgå nattplena i riksdagsarbetet (jfr sammansatt konstitutions- och bankoutskotts utlåtande nr 1/1951). Det torde emellertid vara ogörligt att undgå nattplena under senare delen av maj, om de nuvarande reglerna om tidpunkten för riksdagsarbetets avslutande bli oförändrade.

Skulle icke riksdagen innevarande år antaga nya regler om tidpunkten för vårsessionens avslutande, måste frågan om dylika regler uppskjutas för en fyraårsperiod, detta givetvis beroende på att det är fråga om grundlagstiftning.

Jag anser fortfarande att den linje, efter vilken förra årets motion sökte lösa frågan, är framkomlig och måhända den bästa. Då emellertid konstitutionsutskottet i sitt utlåtande i fjol direkt utsagt att andra möjligheter att minska forceringen finnas och varit föremål för överväganden inom utskottet, skall jag i år icke framställa något konkret förslag utan nöja mig med att yrka att riksdagen skall antaga regler, som minska forceringen av riksdagsarbetet vid vårsessionens slut. Vederbörande lagtexter torde då böra utarbetas inom konstitutionsutskottet.

Med stöd av vad jag nu anfört får jag alltså föreslå,

att riksdagen ville till vidare grundlagsenlig behandling såsom vilande antaga förslag avseende att minska den forcering som nu äger rum i riksdagsarbetet vid slutet av riksdagens vårsessioner samt att konstitutionsutskottet måtte utarbeta härför erforderlig grundlagstext.

Stockholm i januari 1952.

Åke Holmbäck.
